

Emri i Lëndës : Variante të Anglishtes							
Kodi	Tipi	Semestri	Leksione (orë/javë)	Seminare (orë/javë)	Lab (orë/javë)	Kredite	ECTS
ELL 311	B	Vjeshtë	3.00	0.00	0.00	3.00	5.00
Lektori		Arti Omeri, PhD					
Asistenti							
Gjuha e kursit		Anglisht					
Niveli i lëndës		Bachelor					
Përshkrimi		Lënda e sheh zhvillimin e gjuhës Angleze nga pikëpamja historike, dhe është gjithashtu një studim i varianteve të Anglishtes në botën moderne e cila mbulon dialektet, gjuhën kreole, përdorimin e lingua franka dhe vendodhjet gjeografike të Anglishtes si gjuhë e parë dhe gjuhë e dytë. Do të krahasohen edhe shqiptimet e Anglishtes standarte Britanike me Anglishten e Amerikës dhe Kanadasë.					
Objektivat		Ne kete kurs studentet do te marrin njohuri rreth etapave te zhvillimit te gjuhes Angleze. Ata do te dallojne periudha ne te cilat ajo ndahet. Gjithashtu studentet do te jene te afte te dallojne ndryshimet midis varianteve te Anglishtes te cilat perdoren sot ne bote ku nder me te rendesishmet jane: Anglishtja ne Angli, Amerike, Australi, Kanada, Afike e Jugut dhe Zelande e Re					
Konceptet Kryesore		Variantet e gjuhes Angleze Dialektet Anglishtja ne bote Anglishtja ne Ameriken e Veriut Anglishtja ne Mbreterine e Bashkuar					
Programi i Lëndës							
Java	Tema						
1	Historia e gjuhës Angleze Kapitulli i pare eshte rreth historise se gjuhes Angleze. David Crystal perlllogarit se jane rreth 400 milion njerez qe e kane Anglishten si gjuhe te pare, dhe ne total jane 1.5 miliard njerez qe e falsin pak a shume rrjedhshem gjuhen Angleze. (fq. 1-21)						
2	Historia e gjuhës Angleze Dy shtetet me te medha persa i perket popullsise ku do te vezhgohet gjuha Angleze dhe ku Anglishtja eshte gjuhe e trasheguar kombetare jane Britania dhe SHBA. Gjithashtu Anglishtja eshte gjuha e shumices ne Australi dhe ne Zelanden e Re dhe gjuhe kombetare ne Kanada dhe Afriken e Jugut. Per me teper Anglishtja eshte gjuhe e dyte ne disa vende, ndersa ne disa te tjera gjuhe zyrtare apo gjuhe e biznesit. (fq. 21-42)						
3	Fonetika dhe Morfologjia Nje efekt i dukshem gjuhesor i gjuhes Angleze qe vjen si pasoje e zgjerimit kolonial ishte afrimi i huazimeve te marra nga nje shumellojshmeri gjuhesh. (fq. 43-75)						
4	Fonetika dhe Morfologjia Variantet gjuhesore jane te njohura ne komunitetet gjuhesore. Per shembull, shume variante te Anglishtes kane alternativa shqiptimi [iðə] dhe [aðə] per fjalen either, pa i bashkuar ndonje grup shoqeror sejcilit variant. (fq. 76-109)						
5	Sintaksa Ky kapitull eshte nje permbledhje e historise se sintakses se gjuhes Angleze. Do te diskutohen ndryshimet kryesore dhe aty ku eshte e mundur do te thuhet dicka rreth faktoreve qe luajten nje rol per ndryshimet dhe ndikimin e ndryshimeve individuale. Ne fillimet e saj Anglishtja ishte nje gjuhe shume e lakueshme me nje renditje te lire fjalesh dhe me nje baze leksiku kryesisht me fjale nga gjuha Gjermane, pak a shume si gjuha Gjermane sot. (fq. 110-199)						
6	Fjalori Shume ndryshime ne fjalorin e gjuhes Angleze jane si shkak i huazimeve te shumta nga gjuhet me te cilet gjuha Angleze ka pasur kontakt pergjate historise, formimi i fjaleve dhe ndryshimi i kuptimit te fjaleve. (fq. 200-271)						
7	Standardizimi Milroys e percakton standardizimin si shtypje te varianteve te mundshme te gjuhes, duke vezhguar se disa etapa te ndryshme jane zakonisht te perfshira ne zhvillimin e nje gjuhe standarde te cilat mund te pershkruhen si pasoje e nje nevojje per njesim e cila ndihet nga nje pjese me peshe ne shoqeri ne nje kohe te caktuar’ (1991: 27). Ne implementimin e ketij zhvillimi identifikohen disa faza: selection, acceptance, diffusion, maintenance, elaboration of function, codification dhe prescription. (fq. 272-311)						

8	Provim Gjysmëfinal Studentet duhet të dorezojnë me email projektin gjysmefinal të cilin ata e kanë përgatitur.
9	Emrat Emrat janë një perkufizim teknik për një nëngrup shprehjesh të një gjuhe të cilët përdoren për t'u referuar (identifikojnë apo përzgjedhin në një kontekst) dhe në disa raste përdoren për të adresuar një partner në komunikim. Shprehjet emerore kryesisht paraprihen nga emrat. . (fq. 312-351)
10	Anglishtja në Britaninë e Madhe Në mund të njohim thjesht shtetet dhe të flasim rreth gjuhës Angleze, Skoceze, Uellsiane dhe dialektet Irlandeze. Por mjafton vetëm një moment për të kuptuar se nuk do ta bëjmë këtë gjë. Një folës i gjuhës në Kent nuk e shikon dialektin e tij të njëjtit me dike në Newcastle, ashtu siç edhe folësit nga Aberdeen dhe Glasgow nuk mendojnë se flasin dialekt të njëjtit. (pp. 352-370)
11	Anglishtja në Britaninë e Madhe Folesit ndryshojnë në moshe, gjini, shtresë shoqërore dhe me shumë në etni. Kështuqë folësit nga e njëjta zonë gjeografike duhet të ndryshojnë nga njëri tjetri për shkak të moshës, gjinisë dhe ndryshimeve të tjera shoqërore. (fq. 371-383)
12	Anglishtja në Amerikën e Veriut Në 1607, pas disa përpjekjeve të deshtuara Anglezet patën sukses në Jamestown, Virginia, me vendbanimet e para të përhershme në botën e re. Në dekadat në vazhdim disa vendbanime të tjera Angleze u bënë në gjirin e Massachusetts, Plymouth, Providence dhe vende të tjera. (fq. 384-400)
13	Anglishtja në Amerikën e Veriut Përtej Atlantikut, zbuluesit dhe banorët u takuan, u përzier dhe ndonjëherë u martuan me Amerikanët amëtar dhe përdoren emrat e tyre për shumë punime në jetën dhe kulturën e tyre, ashtu edhe për vendet si dhe për bimët dhe kafshët e panjohura në mjedisin e ri. Për vendet dhe gjërat e tjera folësit e Anglishtes shpiken emra të rinj ose vendosen emra që njihnin. (fq. 401-420)
14	Anglishtja në Botë Njëzetit e kanë parashikuar berjen e gjuhës Angleze një gjuhë globale të pakten dy shekuj me parë (shih Bailey, 1991: ch. 4), por në kuptim të vertetë global ky fenomen është i ri. Një gjuhë e fiton statusin e vertetë global kur zhvillon një rol të vecantë që njihet në të gjitha shtetet. fq. 421-439)
15	Përsëritje Jven e fundit do të bëhet përsëritje e kapitujve të mëparshëm dhe studenteve do t'u jepet feedback për projektin e tyre final.
16	Provimi Final
Parakushtet Studenti duhet të frekuentojë lëndën në masën minimale prej 75%.	
Literatura • ALEXANDER BERGS, LAUREL J BRINTON (2017) The history of English varieties of English, De Gruyter Mouton 2017 • Ole Schützler. 2023. Concessive constructions in varieties of English (Language Variation 9). Berlin: Language Science Press.2023 • RICHARD HOGG AND DAVID DENISON (2006). A History of the English Language, Cambridge University Press 2006	
Referenca të tjera • Raymond Hickey 2014, A dictionary of varieties of English, 2014 John Wiley & Sons, Inc	
Rezultatet e Lëndës dhe Kompetencat	
1	Studentet do të marrin njohuri mbi Anglishten standarde të Britanisë, Amerikës
2	Studentet do të marrin njohuri kronologjike mbi zhvillimet historike të Anglishtes, dhe mundësi për të ndjekur zhvillimin e gjuhëve të tjera.
3	Studentet do të marrin njohuri të përdorimit sinkronik dhe zhvillimeve të fundit të Anglishtes si lingua franca në botën moderne.

Mënyra e Vlerësimit të Lëndës			
Notat e Ndërmjetme	Sasia	Përqindja	
Gjysmë finale	1	40	
Kuize	0	0	
Projekte	0	0	
Projekte semestrale	0	0	
Punë laborator	0	0	
Pjesëmarrja në mësim	1	10	
Kontributi i notave të ndërmjetme mbi vlerësimin final			50
Kontributi i provimit final mbi vlerësimin final			50
Total			100
Ngarkesa ECTS (Në Bazë të Ngarkesës së Studentit)			
Aktivitetet	Sasia	Kohëzgjatja (orë)	Ngarkesa Totale (orë)
Kohëzgjatja e kursit (Duke përfshirë edhe javën e provimeve : 16x Orët totale të kursit)	16	3	48
Orët e studimit jashtë klase (Parapërgatitje, Praktika etj)	14	4	56
Detyra	0	0	0
Gjysmë finale	1	8	8
Provimi final	1	13	13
Të tjera	0	0	0
Ngarkesa totale e orëve			125
Ngarkesa totale e orëve / 25 (orë)			5.00
ECTS			5.00